

Handläggare
Anette Jansson
Telefon: 08-508 28 820

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2017-09-19 p. 13

Utställning av Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFSS 2050

Remiss från kommunstyrelsen, finansroteln dnr 111-1112/2017

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Justera beslutet omedelbart

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen vid Stockholms läns landsting har tagit fram ett förslag till Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Planen är nu på utställning och Stockholms stad är en av remissinstanserna. Kommunstyrelsen har i sin tur remitterat planen till bland annat miljö- och hälsoskyddsnämnden för svar senast den 29 september 2017.

Miljöförvaltningen bedömer att förslaget till RUFSS till stora delar ligger väl i linje med förvaltningens och stadens arbete. Många av de synpunkter som miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnade vid samrådet har tillgodosetts i utställningsförslaget men inte alla. Exempelvis har nämndens förslag till delmål gällande vattenfrågor, samt synpunkter om att vissa klimatmål är orimliga inte beaktats.

Miljöförvaltningen är i stort nöjd med förslaget till RUFSS men har några allvarliga anmärkningar när det gäller planens allmänna status, klimatmål, vattenfrågor samt trafik m.m.

Bakgrund

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen vid Stockholms läns landsting har tagit fram ett förslag till Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Planen är nu på utställning och Stockholms stad är en av remissinstanserna. Kommunstyrelsen har i sin tur remitterat planen till bland annat miljö- och hälsoskyddsnämnden för svar senast den 29 september 2017.

Den regionala utvecklingsplanen uttrycker Stockholmsregionens samlade vilja, ger vägledning och pekar ut den långsiktiga riktningen för regionen. Den ligger till grund för den fysiska planeringen och är en utgångspunkt för tillväxtarbetet i regionen de kommande åtta åren.

Förra året var planen på samråd och miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnade även då ett yttrande till kommunstyrelsen.

Utställningshandlingar finns att ladda ner på <http://rufs.se/rufs-2050/utställningsforslag/>.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen bedömer att förslaget till RUFSS till stora delar ligger väl i linje med förvaltningens och stadens arbete. Många av de synpunkter som miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnade vid samrådet har tillgodosetts i utställningsförslaget men inte alla. Exempelvis har nämndens förslag till delmål gällande vattenfrågor, samt synpunkter om att vissa klimatmål är orimliga inte beaktats.

Det samlade målet för RUFSS 2050 är att Stockholms län skall vara Europas mest attraktiva storstadsregion. Det är en mycket ambitiös målsättning. Det hade varit intressant om man hade gjort en jämförelse med andra storstadsregioner och vid en sådan jämförelse angett vad Stockholmsområdet särskilt måste förbättra för att målet skall kunna nås. Nu anges bara (sid 203) att sådana internationella jämförelser kommer att göras.

Det anges också att RUFSS uttrycker regionens samlade vilja och att den ligger till grund för kommunernas långsiktiga planering. Det är möjligen att gå väl långt särskilt som kommunerna ännu inte tagit ställning till om RUFSS 2050 stämmer överens med deras egna planer. Det hade varit intressant om en jämförelse skett med kommunernas egna översiktsplaner och därvid analyserats huruvida RUFSS innebär någon avvikelse från de kommunala planerna som redan finns. Det finns en underton i planen att landstinget har att besluta om en regional utvecklingsplan och att kommunerna har att

anpassas sig till ett sådant beslut. Så är inte riktigt fallet. Den kommunala självstyrelsen och kommunernas planmonopol ändras inte p.g.a. vad landstinget anser vara en samlad målsättning för regionen. Enligt förvaltningens mening hade planen vunnit på en analys av den samlade planeringen i regionens kommuner.

Klimatmålen är orealistiska

Miljöförvaltningen anser att två av delmålen för år 2030 *En resurs-effektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp* är orealistiska.

Delmål 2 anger att den totala energianvändningen i Stockholmsregionen ska uppgå till högst 40 TWh, jämfört med nuläget 49,3 TWh. Miljöförvaltningen bedömer att det är orealistiskt att minska energianvändningen så mycket samtidigt som befolkningen i regionen ökar. För att åstadkomma en sådan minskning skulle kraftfullare styrmedel krävas.

Delmål 4 anger att utsläppen av växthusgaser ur ett konsumtionsperspektiv ska halveras, jämfört med nuläget om cirka 10,7 ton per invånare i hela Sverige. Miljöförvaltningen anser att även detta mål är orealistiskt eftersom det dels saknas tillförlitliga metoder att mäta växthusgasutsläppen som uppstår p.g.a. konsumtion och dels att utsläppen inte kan halveras på en så kort period som 12 år med rimliga metoder och styrmedel.

På sidan 170 anges att "Trots tillväxten i regionen finns det goda möjligheter att komma ned till 32 TWh/år (2050) i jämförelse med cirka 49 TWh/år (2014)." Med en befolkning som ökar med mer än 50 %, bedömer miljöförvaltningen det som orealistiskt att den totala energianvändningen ska kunna minska med 35 %. Det gäller särskilt som minskningen inte enbart avser användande av fossil energi utan avser all energianvändning inklusive solceller, bergvärme m.m. I RUFSS borde det finnas underlag till värden så det finns möjlighet att analysera hur de prognostiserade värdena tagits fram.

Vattenfrågor

Miljöförvaltningen anser att RUFSS bör kompletteras med ett mål om vatten inklusive delmål, eftersom länet står inför stora utmaningar i arbetet med att senast till 2027 kunna följa miljö kvalitetsnormerna för vatten. Mål och delmål för vatten saknas helt i RUFSS. Däremot behandlas vattenfrågorna i Del 4 Tematiska frågor, i avsnittet *Hav, sjöar och vattendrag*.

I avsnittet *Hav, sjöar och vattendrag* anges ett antal regionala förhållningssätt som skulle kunna utgöra delmål, bl.a. att lokala

åtgärdsprogram behöver tas fram för att skapa rätt underlag och prioritera åtgärder för vatten. Det är dock oklart vem detta förhållningssätt riktar sig till, vilket också är fallet med flera av de andra förhållningssätten. Miljöförvaltningen anser att det bör tydliggöras vilka som är mottagare av dessa förhållningssätt.

Som ett förhållningssätt anges också att samarbetet behöver utvecklas inom och mellan kommunerna när det gäller planering och förvaltning i länets avrinningsområden. Förvaltningen instämmer i att det i vattenarbetet behöver utvecklas former för avtal mellan kommuner som är berörda av sammanvattenförekomst. Det måste dock i första hand vara en fråga för berörda kommuner att träffa sådana avtal om lokala åtgärdsprogram, finansiering av åtgärder m.m. Såväl landstinget som Länsstyrelsen har här en stödjande roll och det vore önskvärt om medel ur landstingets miljöanslag kan bidra till konkreta vattenåtgärder. Även när det gäller mätningar och uppföljning behövs ytterligare insatser och även här vore det välkommet om landstinget kunde bidra.

Därtill kommer att planen helt saknar analys av de konflikter som miljö kvalitetsnormerna för vatten kan innebära i förhållande till andra väsentliga samhällsmål. Frånvaron av rimliga avvägningssalternativ – inte minst när det gäller vattenförekomsternas fysiska struktur - kan komma att innebära väsentlig problem för kommunernas detaljplanering och byggande av infrastruktur.

Transporter

I stycket om *Resurseffektiva system för människor och gods* på sidan 46 anges att ”Personresor och godstransporter behöver samordnas”. Miljöförvaltningen vill framhålla att det inte går att köra gods ihop med persontrafik. Det slutade vi med i Sverige på 1970-talet. Förvaltningen föreslår att meningen ändras till:

”Personresor *likväl som* godstransporter behöver samordnas”

Miljöförvaltningen föreslår att *Förhållningssätt till plankartan* på sidan 56 kompletteras med följande punkter:

- Avsätt ytor för drivmedelsstationer. Förnybara drivmedel och el för fordonsdrift med nya eller förändrade säkerhetsaspekter som alkoholer, gas och högspänning kan komma att få förändrade säkerhetsaspekter jämfört med dagens bränslen.
- Utforma bebyggelsemiljön på sådant sätt att leveranstrafiken kan ske säkert och störningsfritt.

Miljöförvaltningen föreslår att förhållningssätt till *Regionalt transportsystem* på sidan 62 kompletteras med följande punkter:

- Säkerställ att leveranstrafiken av gods sker resurseffektivt.
- Planera infartsparkeringar för längre och tyngre fordon, så att kapacitetsstarka modulfordon kan angöra staden på ett bra sätt. Detta kan effektivisera transportsystemet och minskar på så sätt miljöbelastningen och trängsel, samt ökar trafiksäkerheten.

Bostäder

På sid 96 anges bland de regionala förhållningssätten *Ett särskilt offentligt ansvar behöver tas, framför allt inom kommunerna, för att säkerställa att hushåll med små inkomster eller med tillfälliga anställningar har tillgång till bostadsmarknaden.*

Det bör påpekas att byggande av bostäder som människor har råd att efterfråga är en av de absolut största utmaningarna inför framtiden. Det är dock orimligt att det i första hand skulle vara ett kommunalt ansvar. Någon antydning om hur detta mål ska kunna uppnås finns inte heller.

Plankartan, karta 6 sid 55

Det bör påpekas att staden är i slutskedet med att inrätta naturreservat i Årstaskogen m.m. Det återspeglas inte i kartan.

SLUT